

สลด. (eMail)

ส่ง : กสค.

รับที่ : ร13071/64

29 พ.ย. 2564 เวลา 15.30 น.

ที่ ยธ ๐๔๐๕/ ๑๐๐๖๓

กระทรวงยุติธรรม

ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่

กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง รายงานประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ ๑
(พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) (ระยะครึ่งรอบ)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. รายงานประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน
ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) (ระยะครึ่งรอบ) จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกระทรวงยุติธรรม ขอเสนอเรื่องรายงานประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) (ระยะครึ่งรอบ) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๓) รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการกระทรวงยุติธรรม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีให้เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบการจัดทำและขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (National Action Plan on Business and Human Rights: NAP) ซึ่งเป็นกรอบนโยบายระดับชาติที่มุ่งแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยภาคธุรกิจ บรรเทาผลกระทบเชิงลบที่เกิดจากการประกอบธุรกิจ และส่งเสริมการดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อและเคารพสิทธิมนุษยชน โดยที่ผ่านมา คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบและประกาศใช้แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) พร้อมทั้งได้มอบหมายให้ทุกหน่วยงานนำแผนไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งให้รายงานผลการดำเนินงานที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการฯ กลับมายังกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เพื่อจะได้นำมาใช้ในการรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานมาจัดทำเป็นรายงานการประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) โดยแบ่งออกเป็น ๒ ช่วง คือ ช่วง ๒ ปีแรก หรือระยะครึ่งรอบ และ ๒ ปีหลัง

หรือระยะ...

หรือระยะเต็มรอบ เพื่อให้เห็นถึงความก้าวหน้าของการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ ตลอดจนนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบ และเผยแพร่แก่สาธารณชนต่อไป

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบและประกาศใช้แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) พร้อมทั้งได้มอบหมายให้ทุกหน่วยงาน นำแผนไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งให้รายงานผลการดำเนินงานที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการฯ กลับมายังกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้รวบรวมข้อมูลผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะครึ่งรอบ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยดำเนินการในช่วงระหว่างวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๓ - ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ผ่านทาง ๓ ช่องทาง ได้แก่ (๑) การประสานข้อมูลผ่านทางผู้ประสานงานหลัก (Focal Point) ที่แต่ละหน่วยงานแต่งตั้งขึ้น (๒) การประสานงานทางหนังสือตามช่องทางราชการ (๓) การขอความอนุเคราะห์ให้ทุกหน่วยงานกรอกข้อมูลผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ ผ่านทางระบบการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) (<http://nap.rlpd.go.th>) ซึ่งกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพพัฒนาขึ้น ทั้งนี้ ได้นำข้อมูลผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ซึ่งหน่วยงานรายงานมาตามช่องทางดังกล่าว มาประมวลผลและจัดทำเป็นร่างรายงานประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) (ระยะครึ่งรอบ) พร้อมทั้งได้นำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๔ และที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนงานสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๔ โดยที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบร่างรายงานประเมินผลฯ เรียบร้อยแล้ว

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ได้ระบุไว้ว่า กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จะต้องดำเนินการรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานมาจัดทำเป็นรายงานการประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) โดยแบ่งออกเป็น ๒ ช่วง คือ ช่วง ๒ ปีแรก หรือระยะครึ่งรอบ และ ๒ ปีหลัง หรือระยะเต็มรอบ เพื่อให้เห็นถึงความก้าวหน้าของการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ ตลอดจนนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบ และเผยแพร่แก่สาธารณชนต่อไป

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

จากการรวบรวมและประมวลข้อมูลผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ระยะครึ่งรอบ ตามข้อ ๑.๓ พบว่าในภาพรวมหน่วยงานร้อยละ ๑๐๐ มีการกรอกผลการดำเนินงาน โดยมีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ

จำนวน ๑๓๐ กิจกรรม จากทั้งหมด ๑๔๒ กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๕๕ และมีกิจกรรมที่ยังไม่ได้ดำเนินการ จำนวน ๑๒ กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ ๘.๔๕ โดยผลการดำเนินงานที่โดดเด่นในแต่ละด้านสามารถสรุปได้ดังนี้

(๑) แผนปฏิบัติการด้านแรงงาน

(๑.๑) การกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการจ้างงานกลุ่มเปราะบาง อาทิ มาตรการลดหย่อนภาษีให้ภาคธุรกิจที่จ้างงานผู้พิการ โดยกระทรวงยุติธรรมและกระทรวงการคลัง

(๑.๒) การให้ความช่วยเหลือแรงงานและสถานประกอบการในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) โดยกระทรวงแรงงาน

(๑.๓) การประกาศนโยบายและเจตนารมณ์ส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ และส่งเสริมการจัดการเลือกปฏิบัติในที่ทำงาน โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๒) แผนปฏิบัติการด้านชุมชน ทิดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

(๒.๑) การกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนในรูปแบบ One Report โดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(๒.๒) การกำหนดให้สินค้าและผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเป็นสินค้า/ผลิตภัณฑ์ที่ควรได้รับการส่งเสริมในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ โดยกระทรวงการคลัง

(๒.๓) การจัดตั้งศูนย์ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทในระดับพื้นที่ทั่วประเทศ โดยกระทรวงยุติธรรม

(๓) แผนปฏิบัติการด้านนักรักษาสิทธิมนุษยชน

(๓.๑) การยกร่างพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการฟ้องคดีปิดปากในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่และประพฤติมิชอบ พ.ศ. โดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

(๓.๒) การเสนอแก้ไขร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. เพื่อขยายขอบเขตบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติฯ โดยกระทรวงยุติธรรม

(๓.๓) การมีช่องทางร้องเรียนหลากหลาย มาตรการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส และผู้ให้ข้อมูล โดยทุกหน่วยงาน

(๔) แผนปฏิบัติการด้านการลงทุนระหว่างประเทศและบริษัทข้ามชาติ

(๔.๑) การเพิ่มเงื่อนไขในการตรวจประเมินสิทธิมนุษยชนก่อนการให้เงินกู้สำหรับดำเนินโครงการในประเทศเพื่อนบ้าน โดยกระทรวงการคลัง

(๔.๒) การลงนามและดำเนินการตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกำหนดแนวทางการดำเนินกิจการธนาคารอย่างยั่งยืนในด้านการให้สินเชื่ออย่างรับผิดชอบ (Sustainable Banking Guidelines – Responsible Lending) ของธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อส่งเสริมให้ธนาคารพาณิชย์ยึดถือหลักการเงินที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม (Responsible Financing) และส่งเสริมหลักการ ESG ซึ่งให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล เพื่อดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน โดยธนาคารแห่งประเทศไทย

(๔.๓) การจัดทำรูปแบบสัญญามาตรฐาน (BIT Model) ที่เพิ่มประเด็นสิทธิมนุษยชนเป็นหนึ่งในประเด็นที่จะต้องพิจารณาเมื่อมีการเจรจาการค้าหรือการลงทุน โดยกระทรวงการต่างประเทศ

สำหรับการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ ของรัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจนั้น เป็นมาตรการสมัครงใจ อย่างไรก็ตาม ได้มีรัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจร่วมให้ข้อมูลและกรอกผลการดำเนินงานในระบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ เช่นกัน โดยหน่วยงานที่ให้ข้อมูลและกรอกผลการดำเนินงาน ได้มีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ และหลักพื้นฐานของหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ดังนี้

(๑) มีคำประกาศ/คำแถลงนโยบาย (Policy) ด้านการเคารพสิทธิมนุษยชนขององค์กร

(๒) มีการกำหนดแนวปฏิบัติ (Guideline) ขององค์กรในการป้องกันการละเมิด

สิทธิมนุษยชน

(๓) มีการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence)

(๔) มีการปลูกฝังความรับผิดชอบและสร้างความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชน (Human Rights Awareness) ให้กับบุคลากร

(๕) มีมาตรการบริหารจัดการและดูแลหน่วยงานในระบบห่วงโซ่อุปทานให้เคารพสิทธิมนุษยชน (Supply Chain Management)

(๖) มีการมอบหมายหน่วยงานภายในที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการกำกับและติดตามการดำเนินการ (Implementation) ตามนโยบายด้านการเคารพสิทธิมนุษยชน

(๗) มีกลไกการร้องเรียนร้องทุกข์ (Complaint Mechanism) ที่ผู้มีส่วนได้เสียสามารถเข้าถึงได้

(๘) มีมาตรการที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมในการจัดการแก้ปัญหาและเยียวยา (Remedy) ความเสียหายที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจขององค์กร

(๙) มีช่องทางการสื่อสาร (Communication) เพื่อให้เข้าถึงข้อมูล และข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามนโยบายด้านการเคารพสิทธิมนุษยชนขององค์กร

(๑๐) มีการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕)

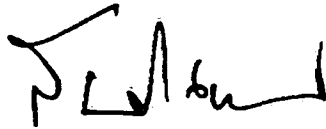
ทั้งนี้ ในภาพรวมพบว่ารัฐวิสาหกิจและภาคธุรกิจที่ให้ข้อมูลและกรอกผลการดำเนินงานส่วนมากมีความเข้าใจและปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการฯ ด้านแรงงาน และด้านชุมชน ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ด้วยดี แต่ยังขาดความเข้าใจในแผนปฏิบัติการฯ ด้านปกป้องสิทธิมนุษยชน และด้านการลงทุนระหว่างประเทศและบริษัทข้ามชาติ อีกทั้งหน่วยงานที่สมัครใจกรอกข้อมูลผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ ส่วนมากเป็นภาคธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีความตระหนักถึงการเคารพสิทธิมนุษยชน มีส่วนร่วมในการจัดทำและขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ รวมทั้งมีการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน ตลอดจนมีการค้าขายกับต่างประเทศอยู่แล้ว แต่ยังขาดความร่วมมือจากภาคธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ซึ่งเป็นประเด็นที่กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จะได้ขยายผลเพื่อต่อยอดการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ ต่อไป

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงยุติธรรม เห็นสมควรเสนอรายงานประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) (ระยะครึ่งรอบ) ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบ และได้เผยแพร่แก่สาธารณชนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ เทพสุทิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

โทร. ๐๘ ๒๒๒๓ ๖๐๐๙ (จีรภรณ์)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์: cheraporn.s@rlpd.go.th